

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ НАПН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

*Всеукраїнського науково-практичного
онлайн-семінару*

«ОБДАРОВАНІСТЬ: МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА СПЕЦИФІКА МОНІТОРИНГУ»

30, 31 травня 2022 року

Київ
2022

О-13 Обдарованість: методи діагностики та специфіка моніторингу : матеріали Всеукраїнського науково-практичного онлайн-семінару (Київ, 30, 31 травня 2022 р.). – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. – 572 с.

У збірник увійшли статті та тези учасників Всеукраїнського науково-практичного онлайн-семінару «Обдарованість: методи діагностики та специфіка моніторингу», у яких розглянуто низку актуальних напрямів:

- Робота з обдарованими дітьми та молоддю в умовах воєнного стану
- Основні тенденції та сучасні підходи до ідентифікації обдарованих учнів
- Педагогічна діагностика обдарованості
- Освітні та інформаційно-цифрові технології в діагностиці та супроводі розвитку обдарованої особистості
- Моніторинг розвитку обдарованості в освітньому процесі

Видання рекомендовано для науковців, керівників і представників освітніх закладів, інститутів післядипломної освіти, педагогічних працівників усіх ланок системи освіти, психологів, соціологів та інших фахівців.

Статті подано в авторській редакції (збережено стилістику, орфографію та мову). Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела тощо.

УДК 376-056.45

Волкова Г. К.,
*кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Запорізького державного медичного університету
volkovagk@i.ua*

Вілер Г. О.,
*старший викладач кафедри іноземних мов
Запорізького державного медичного університету
ganna.wieler@gmail.com*

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПЕРСПЕКТИВНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Стаття присвячена проблемі переосмислення підходів до впровадження існуючих інформаційних технологій, аналізу та оцінки їх використання в навчально-виховному процесі з метою вдосконалення пізнавальних здібностей перспективних студентів, розвитку самостійності молоді в навчанні, розвитку професійних компетентностей у 21 столітті. У статті представлено мету, завдання та зміст Smart-освіти в системі Smart-суспільства, проаналізовано особливості організації навчального процесу з використанням SMART-технологій на уроках іноземної мови у вищих медичних навчальних закладах.

Ключові слова: *SMART-студенти, SMART-навчання, асинхронне навчання, студенти-медики старших курсів, оволодіння іноземними мовами, високий рівень, професійні компетентності.*

The article is devoted to the problem of reconsidering approaches to the implementation of existing information technologies, analysis and evaluation of their use in the educational process in order to improve promising students' cognitive abilities, development of independence, self-affirmation of young people in acquiring and developing professional competencies in the 21st century. The article presents the purpose, objectives and content of Smart education in the Smart-society system, analyzes the features of organization of the educational process using SMART-technologies in foreign language classes in higher medical educational institutions.

Key words: *SMART-students, SMART-learning, asynchronic teaching, senior medical students, foreign languages acquisition, advanced level, professional competences.*

Постановка проблеми. Зараз розвиток людства відбувається на тлі змін технологічних укладів як сукупності технологій, притаманних певному рівню розвитку суспільства. Освітні технології, що відповідають застарілим технологічним укладам та індустріальному суспільству, базуються на так званій академічній системі освіти, налаштованій на вимоги ринку праці, в межах якої знання передаються в класах, а педагог виконує одночасно функції передачі знань та контролю і оцінки результатів навчання. Сучасне суспільство вимагає зараз від вищої школи інформатизування освіти. Перед освітянами постає

завдання творчого переосмислення підходів до реалізації існуючих інформаційних технологій, аналізу і оцінки можливостей їхнього використання в навчальному процесі з метою підвищення когнітивних здібностей студентів та розвитку самостійності та самоствердження молоді під час набуття та розвитку професійних компетентностей. У теперішній час традиційна академічна система освітніх послуг не може повною мірою задовольняти вимоги сучасних студентів. Відповіддю їй стала так звана розумна (Smart) освіта у системі Smart-суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зараз активне вивчення іноземної мови виступає обов'язковим фактором формування фахівця. Вихованню професіонала в процесі вивчення іноземної мови присвячені роботи Н. Ф. Бориско, Г. А. Китайгородської, С. Ю. Ніколаєвої. Незважаючи на наявні досягнення у вирішенні проблеми формування здібностей в міжкультурній комунікації, питання іншомовної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі не має повного вміщення [9, 16].

У багатьох дослідженнях вітчизняних науковців та закордонних вчених і педагогів проаналізовано педагогічний потенціал нових інформаційних технологій у навчальному процесі. Так, зокрема, проблему використання SMART-технологій у навчанні іноземної мови досліджують Б. А. Абдрахманова, Т. М. Герасимчук, І. О. Гоголь, Г. О. Іваненко, О. Б. Косовська, О. О. Осова, С. П. Якубов, Дж. Парк, П. Різебос та інші.

Дослідники відзначають, що використання SMART-технологій на заняттях іноземної мови дає можливість викладачу досягти позитивних результатів: – збільшити обсяг мовленнєвого матеріалу, як загального порядку та професійного, необхідного для засвоєння, що суттєво підвищує якість та ефективність курсу іноземної мови; – активізувати пізнавальну діяльність юнаків та дівчат; – розвивати творчі здібності та логічне мислення студентів; – створити умови для індивідуальної дослідницької роботи; – реалізувати можливість опрацювання великої кількості інформації. Також, ці дослідники зазначають, що SMART-технології забезпечують практичну спрямованість та результативність навчального процесу; підвищену мотивацію молодих людей до процесу навчання; сприяють втіленню різноманітних форм і видів навчальної діяльності.

Зараз ми спостерігаємо активний перехід від e-learning (електронне навчання) до Smart-learning (розумне навчання). До складу аббревіатури «Smart», яку широко використовував П. Друкер, аналізуючи структуру менеджменту, ще у 1954 році, входять наступні елементи: specific – конкретність, measurable – вимірюваність, attainable – досягненість, relevant – актуальність, time-bound – часова обмеженість. Проте досконалого лінгвістичного перекладу досі не існує, як зазначає Л. Н. Алексєєва [2].

Формулювання мети статті. Аббревіатура SMART несе подвійне змістовне навантаження: крім дослівного перекладу з англійської пропонується дуже цікава інтерпретація назви: Selfdirected, Motivated, Adaptive, Resource-enriched, Technology-embedded – тобто навчання самостійне, мотивоване, адаптивне, збагачене ресурсами, з вбудованими технологіями. Сьогодні ми цілком свідомо оперуємо термінами: Smart-TV, Smart-Home, Smart-Phone. Smart-технології – це шлях до розвитку мобільності в освіті, професійних сферах зайнятості, соціальному спілкуванні.

Вже сьогодні багато осіб різного віку працюють та навчаються дистанційно, з часом такі умови соціальної взаємодії стануть звичайними. Крім того, минулі два роки всі заклади вищої освіти в Україні вимушені були працювати дистанційно в умовах пандеміологічної ситуації. Як відомо, Smart-освіта спирається на використання хмарних технологій, доступних видів сучасних програмних складових та інших можливостей віртуального спілкування. Саме такі умови надають сьогодні молоді можливості отримати достойну освіту, реалізувати творчий та інтелектуальний потенціал у межах опосередкованого контакту із викладачем, не прив'язуючись до основного місця навчання. Smart навчання відрізняється від традиційних освітніх технологій рухливістю, глобальністю, здатністю постійного розвитку та вдосконалення разом із зовнішніми джерелами. Впровадження Smart-технологій у вищу освіту дає можливість вдосконалити систему дистанційного навчання, організувати якісну та ефективну творчу самостійну роботу молоді, привчити їх до наполегливого розвитку ними професійно значимих вмінь і надбання належних компетенцій на основі загального вивчення важливих компонентів дисциплін, тим самим стимулювати самостійність і творчість у пошуковій діяльності.

З точки зору типології методичної класифікації навчального процесу представники методичної науки виділяють синхронне та асинхронне навчання

У синхронному навчанні і студенти і викладач знаходяться одночасно в одному місці навчання. Цей тип навчання називають безпосереднім. Учасники навчального процесу не повинні бути розділені часом, проте їх може розділяти простір. До цього типу навчання належать аудиторні заняття та вебінари, відео конференції тощо, на яких відбувається безпосередній повний або частковий зв'язок між учасниками навчальної взаємодії. Під час асинхронного навчання викладач і студент розділені між собою часом і відстанню. Студент виконує завдання у відсутності викладача за власним розкладом не в аудиторії для того, щоб через деякий час продемонструвати виконане завдання і пізніше отримати оцінку викладача. На останній стадії виконання завдання дві протилежні сторони можуть зовсім не зустрічатись, тобто студент отримує оцінку разом із аналізом.

Але, як свідчить досвід, наполегливому студенту не завжди вистачає відгуку, він прагне безпосереднього спілкування із викладачем із приводу нюансів навчання.

Мета статті – поділитися досвідом створення Smart навчальних матеріалів з англійської мови для Smart студентів старших курсів і використання їх в системі асинхронного навчання у медичному університеті.

Ми ставимо перед собою задачі розгляду значення та функцій елективного курсу іноземної мови в медичних навчальних закладах та обґрунтування базової платформи його організації.

Виклад основного матеріалу. Англійська мова визнається важливим інструментом міжнародного спілкування в академічному та професійному житті, єдиним способом доступу до знань, умовою ефективної інтеграції молодих людей у світове співтовариство. Випускники українських університетів повинні мати такий рівень англійської мови, який дозволить їм повноцінно і адекватно брати участь в освітньому процесі та професійному житті як на національному, так і на міжнародному рівні (вони повинні володіти англійською мовою на рівні не нижче B2) [16]. Іншомовна освіта є важливим засобом, яке формує свідомість особистості та її здатність бути соціально мобільною у міжнародному просторі, сприяє веденню діалогу культур в світі, що глобалізується навколо розв'язання різноманітних проблем.

Протягом останнього десятиліття за розпорядженням ректора Запорізького державного медичного університету кафедра іноземних мов проводить спеціальну підготовку з англійської мови майбутніх вчених, викладачів і провідних фахівців в галузі медицини. Кращі студенти медичних факультетів університету протягом двох останніх років навчання проходять поглиблений курс вивчення «Англійська мова за професійним спрямуванням: просунутий рівень». Цю категорію студентів в університеті називають талановитою молоддю, 'смартами'. Саме ці юнаки та дівчата є резервом наукових і педагогічних кадрів української вищої медичної школи.

Протягом двох завершальних навчальних років студенти проходять поглиблений курс англійської мови загального вжитку рівня Intermediate (5 курс) та курс медичної англійської мови просунутого рівня Medical English (6 курс).

Групи комплектуються на кожному курсі за спеціальностями студентів: Лікувальна справа і Педіатрія. Як правило деканати відбирають на кожному курсі 20-25 студентів, з яких формуються дві навчальні групи. Розподіл студентів по групах базується на результатах спеціально підібраних діагностичних мовленнєвих і мовних тестів типів English Level та Placement Tests. Курс навчання загальним обсягом 160 годин проводиться відповідно до Програми вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням: просунутий рівень» складеної відповідно до стандарту вищої освіти другого

(магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра / спеціаліста медицини [14], яка містить базові положення про навчання іноземної мови та вимоги відносно організації навчального процесу на завершальному етапі у вищій медичній школі.

Іноземна мова за професійним спрямуванням: просунутий рівень як навчальна дисципліна: 1) поглиблює основи знань медичної термінології з перспективою їх подальшого використання при виконанні субтеста з тестових завдань іноземної (англійською) мовою професійного спрямування ліцензійного іспиту «Крок 2» і іспиту з англійської мови як складової державного кваліфікаційного іспиту, а також в навчальному процесі і в професійній діяльності; 2) ґрунтується на вивченні студентами лексико-граматичного і професійного матеріалу іноземною (англійською) мовою і інтегрується з дисциплінами терапія і нормальна і патологічна анатомія, нормальна і патологічна фізіологія, хірургія, травматологія, акушерство і гінекологія, офтальмологія, отоларингологія, інфекційні хвороби, неврологія, латинь і медична етика.

У групах працюють викладачі, що мають високу методичну кваліфікацію і великий педагогічний досвід. Навчання в групах проводиться відповідно до робочих календарно-тематичних планів, складених викладачами для кожної групи з урахуванням розвитку мовленнєвих умінь студентів. Плани та графіки проведення занять щорічно коригуються і затверджуються на засіданні кафедри іноземних мов у вересні. Заняття починаються, як правило, у вересні. Кінцева атестація мовних знань і мовленнєвих умінь на кожному курсі відбувається в квітні.

На кожному курсі в групах передбачається проведення практичних занять (не менше 50% від загальної кількості занять), консультативних занять (не більше 10% від загального навчального часу), і дистанційного навчання, яке передбачає самостійне оволодіння студентами певним мовним і мовленнєвим матеріалом, спеціально організованим для окремих категорій студентів або всієї групи.

Практичні оффлайн заняття мають у своїй основі: 1) вивчення основ термінології на базі обробки оригінальних медичних текстів на іноземній мові;

2) оволодіння навичками читання, розуміння і двостороннього перекладу тексту; 3) складання анотацій і резюме іноземною (англійською) мовою; 4) розвиток комунікативних умінь в рамках тематики програми.

На практичних дистанційних заняттях з іноземної студентам рекомендується: записувати лексико-граматичний матеріал, що пояснюється викладачем; виконувати письмові завдання; робити усні повідомлення за

розробленою тематикою; здійснювати двосторонній переклад; брати участь в дискусіях, вести діалоги.

На 6 курсі завершальна кваліфікаційна атестація відбувається в 2 етапи. Студенти проходять тестування по визначенню рівня знань англійської мови загального споживання та медичного спрямування (English Placement Test) і (Occupational English Language Test for the Health Care Professionals). Усно мовні вміння професійного спрямування визначаються спеціальною комісією в ході захисту студентами курсової роботи, підготовленої на основі оригінальних матеріалів (професійних статей) обраною спеціальністю. Члени комісії можуть об'єктивно оцінити письмові та усні мовні вміння студентів шляхом перевірки письмових робіт і в ході фахових дискусій з проблем сучасної медицини. Підсумкове заняття проводиться у вигляді конференції з проблем медицини, де майбутні фахівці можуть англійською мовою висловлювати отримані в університеті професійні знання (на основі підготовлених реферативних оглядів професійних друкованих та віртуальних англомовних джерел в певних областях медицини), демонструвати вміння реагувати на професійні запитання колег, вести дискусію про сучасні підходи щодо наукових спостережень, досліджень патологічних станів пацієнтів, обговорювати умови і засоби лікування хвороб тощо. На основі результатів тестування і усної співбесіди за результатами наукової доповіді атестаційна комісія, в яку повинні включатися провідні викладачі англійської мови і фахівці медицини, визначає рівень володіння англійською мовою за професійним спрямуванням кожного студента і надає відповідний документ, який має валідність в університеті і враховується під час вступу в магістратуру та аспірантуру. За результатами атестації студенти отримали сертифікати, в яких визначено рівень володіння англійською мовою. Рівні володіння іноземною мовою визначаються за Глобальною шкалою, складеної на основі Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінка [7, с. 24].

Студенти 5 курсу проходять проміжну атестацію мовленнєвих умінь в ході співбесіди з тематики курсу англійської мови загального споживання.

Елективний курс англійської повинен не тільки доповнювати основний курс програми навчання, а й удосконалювати мовні знання і мовленнєві вміння студентів, починаючи від складання історії хвороби, огляду пацієнта, закінчуючи спілкуванням з пацієнтом і колегами щодо опису курсу лікування, призначень та рекомендацій з урахуванням менталітету і способу мислення англомовних громадян зарубіжних держав. Протягом курсу студенти-медики усвідомлюють, що англійська мова є ключовим інструментом для міжнародного спілкування, і високий рівень володіння англійською мовою дозволяє фахівцям

у медицині повноцінно і ефективно брати участь в житті країни та поза її межами.

Введення у процес навчання нестандартних підходів, технологій, методів в прийомів опрацювання іншомовного матеріалу, оригінальних завдань є сприятливим фактором для розвитку мовленнєвих компетенцій студентів. Нова парадигма навчання полягає в тому, що сучасний студент повинен мати змогу сам визначатися стосовно процесу своєї освіти, а викладач – здійснювати мотиваційне керівництво його навчанням, тобто мотивувати, організовувати, координувати, консультувати та контролювати процес та результати отримання кваліфікаційних характеристик майбутньої професії.

Навчальний «Практикум з англійської мови професійного спрямування» призначений для студентів 5-6 курсів медичного університету, які продовжують вивчення англійської мови з метою вступу до магістратури та аспірантури, а також для студентів і широкого кола осіб, які самостійно вдосконалюють свої теоретичні та практичні навички володіння англійською мовою.

Актуальність створення Практикуму визначена сьогоднішнім – проблеми медичного та соціального характеру, які постали перед світовою спільнотою на фоні епідеміологічної ситуації COVID-19. Майбутні лікарі повинні усвідомлювати небезпеку та бути готовими до вирішення питань сучасної світової медицини разом з лікарями інших країн. Програма курсу, за якої навчаються студенти категорії «Талановита молодь», передбачає опрацювання фахової загально медичної та спеціальної термінології та розвиток комунікативних професійно спрямованих компетентностей студентів старших курсів медичних спеціальностей на сучасному оригінальному актуальному матеріалі. При створенні методичної складової Практикуму автори керувались сучасними досягненнями вітчизняної та англійської методичної науки, брались до уваги рекомендації фахівців методики підготовки до міжнародних іспитів з англійської мови.

Метою практикуму є удосконалення рецептивних та репродуктивних мовленнєвих навичок студентів і подальше формування та розвиток навичок професійної комунікативної компетентності. Тексти та вправи Практикуму спрямовані на розширення професійного потенційного словарного та граматичного запасу в англійській мові майбутніх фахівців медицини та створення і розвиток вмінь міжмовного професійного спілкування.

Структурно практикум складається з чотирьох розділів: Module 1: Global Diseases; Module 2: World Medicine Takes the Challenge of Covid-1; Module 3: Systems and Organs of the Human Body Meeting the Challenge of Coronavirus Disease; Module 4: Medical English Development under the Influence of New Diseases. Кожен з розділів містить в собі методичні навчальні підрозділи:

граматичний огляд, робота з лексикою, читання, аудіювання, переклад (реферування), усне мовлення (діалогічне та монологічне), письмо.

Розділи мають практично однакову структуру:

- теоретичне тлумачення у вигляді текстового викладення рідною та англійською мовою базових відомостей про структуру, утворення, граматичне значення та синтаксичні функції граматичного явища. Приклади у посібнику базуються на загальній мовній лексиці, яку вивчають у середній школі та протягом основного курсу англійської мови в університеті. Необхідні пояснення з прикладами наведені у таблицях та моделях;
- практичні завдання у вигляді вправ, тестів та квізів на формування граматичних навичок, що містять граматичний матеріал, наведений у теоретичному підрозділі;
- лексичний матеріал, необхідний для здійснення комунікації в рамках зазначеної в розділі теми, що опрацьовується за допомогою виконання практичних завдань;
- автентичні тексти для читання, що підібрані згідно теми розділу, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет (посилання на джерела надаються після кожного тексту). В рамках підрозділу «Читання» містяться створені авторами практикуму різноманітні практичні завдання, метою яких є удосконалення навичок ознайомлюючого та проглядового читання, а також реферування та ділового листування;
- аудіовізуальну презентацію у вигляді декількох (2-3) коротких оригінальних англійських тематичних відеороликів, для роботи з якими авторами створено низку різноманітних вправ;
- текстові матеріали на реферування та переклад;
- комунікативні завдання на удосконалення навичок діалогічного та монологічного усного мовлення професійної спрямованості;
- практичні завдання для розвитку вмінь ділової письмової професійної комунікації, які супроводжуються теоретичними поясненнями лексичних і структурних особливостей сучасних видів письмової діяльності.

Опрацювання матеріалу практикуму здійснюється студентами як самостійно, поза межами аудиторії, так і в аудиторії. Викладач здійснює контроль за самостійною роботою студентів в режимі онлайн. Серед видів контролю роботи студентів викладач може обрати наступні види: перевірка скріншотів робіт студентів (виконання практичних завдань розділу: вправ, тестів та квізів); співбесіда по відеороликам, текстовим матеріалам та теорії розділу англійською мовою; проведення комп'ютерного тестування за темою.

Кінцевий контроль рівня сформованості граматичних, лексичних вмінь, а також рецептивних та репродуктивних комунікативних навичок (читання,

аудіювання, усного мовлення та письма) здійснюється на заключному занятті у режимі оффлайн чи на онлайн конференціях шляхом виконання тестових завдань з обов'язковим аналізом та виконання усно мовленнєвих завдань. Саме у цей час викладач має змогу здійснювати безпосередній контакт із студентами групи, робити узагальнення, керувати процесом навчання усно мовленнєвої парної, групової та колективної професійно орієнтованої комунікації.

Тривалість курсу визначається кількістю розділів і передбачає 80 годин (20 годин на 1 розділ) в рамках одного навчального року, але викладач може розширити або зменшити часові рамки опрацювання матеріалу Практикуму, враховуючи результати успішності студентів, їх рівень володіння мовою або умови роботи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Організація курсу «Англійська мова професійного спрямування: просунутий рівень» у медичному університеті свідчить про те, що інформаційні технології у нашому сьогоденні повинні розглядатися як необхідний елемент навчального процесу. Навчальні посібники, складені на основі сучасних інформаційних матеріалів інтернету та укомплектовані інтерактивними вправами і комунікативними завданнями з урахуванням Smart технологій і підходів є потужним засобом навчання і сприяють розвитку творчої навчальної активності обох сторін навчального процесу. В свою чергу, Smart студенти отримують разом із задоволенням від власних досягнень у медичній англійській усвідомлення своєї професійної готовності до випробувань у всесвітньому просторі професійного і соціального спілкування. Перед викладачами англійської мови вищої медичної школи стоять завдання обґрунтування психолого-педагогічної основи формування і розвитку професійного іншомовного комунікативного ядра та створення методичного смарт-комплексу з англійської мови для навчання смарт-студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Абдрахманова Б. А. Смарт-технологии в образовании [Електронний ресурс] Режим доступу: www.zkoipk.kz/b2/369-conf.html
2. Алексеева, Л. Н. Инновационные технологии как ресурс эксперимента/ Л. Н. Алексеева// Учитель. – 2004. – № 3. – с. 78.
3. Биков В.Ю. Навчальне середовище сучасних педагогічних систем / В.Ю. Биков //Личность в Едином образовательном пространстве: сб. науч. статей I Международного образовательного форума (г. Запорожье, 5-7 мая 2010 г.) / под науч. ред. проф. К.Л. Крутий. – Часть 2. – Запорожье: ООО «ЛИПС» ЛТД, 2010. – С. 234-243.
4. Василенко А. Смарт-освіта як чинник інноваційного розвитку суспільства / А.Василенко //Smart-освіта: ресурси та перспективи : матеріали Міжнар.наук.-метод. конф. (Київ, 16–17 жовтня 2014 р.) : тези доповідей. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – с.25-27.

5. Герасимчук Т. М. Перспективи навчання іноземної мови з метою формування професійної компетентності студентів за допомогою інтернет-технологій. Сучасна парадигма викладання іноземних мов у закладах вищої освіти: тези доповідей Міжуніверситетського науково-практичного семінару. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019. С. 40–44.
6. Гоголь І. О. Модель змішаного навчання іноземної мови студентів немовних вузів. Використання моделі змішаного навчання при викладанні іноземних мов : тези доповідей. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 23–26.
7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. Перекл. з англ. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
8. Іваненко Г. О. Використання інформаційно-комунікативних технологій в навчанні іноземній мові/ Smart-освіта: ресурси та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16–17 жовтня 2014 р.) : тези доповідей. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 350 с. – Укр., рос. та англ. мовами. – с.61-63.
9. Іноземна мова за професійним спрямуванням (Спеціальність «Медицина»). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.umsa.edu.ua/fakultets/stomat/kafedry/ukr-znavstva/resources/inozemna-mova-za-profesiynim-spryamuvannnyam-specialnost-medicina>
10. Косовська О. Б. Використання інформативно-комунікативних технологій (інтерактивної дошки) на уроках німецької мови в школі. Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ : Матеріали II Міжнародної конференції. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2012. С. 60–61.
11. Методика застосування технології SMART Board у навчальному процесі : навчальний посібник / Г. Ф. Бонч-Бруєвич, В. О. Абрамов, Т.І. Косенко. – К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2007. – 102 с.
12. Осова О. О. Досвід використання технологій навчання іноземних мов студентів в умовах смарт-освіти. Педагогіка та психологія. 2018. Вип. 60. С. 53–63.
13. Проект Концептуальних засад з розвитку електронної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/pr-viddil/1312/1381224620>
14. Програма вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням, Просунутий рівень» складена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра/спеціаліста медицини/ авт.-уклад. Г.К. Волкова. – Запоріжжя, 2020. – 36 с.
15. Пуховська Л.П. Вивчення іноземних мов у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору//Сучасні технології викладання іноземних мов у професійній підготовці фахівців. Зб. наук.ст.. –К:КІТЕП, 2000. – с.32-38.
16. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
17. Smart-технології в Україні і світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>

18. Терпиловська В.М. Особливості іншомовної підготовки студентів вищих медичних навчальних закладів. НМУ ім.О.О.Богомольця /В.М. Терпиловська // Наук.-практ. конф. – К., 2012. – С. 151 – 155.
19. Тихомиров В.П. Тихомиров Н.В. Smart-education: новый поход к развитию образования. [Электронный ресурс] - режим доступу: <http://www.elearningpro.ru/forum/topics/smart-education>.
20. У професію - з англійською/ Г.К. Волкова. [Электронный ресурс]. Режим доступу: http://zsmu.edu.ua/allnews_uk_170.html
21. 15. Якубов С.П. Технології SMART та навчальні матеріали. Hi-Tech у школі. 2011. № 3–4. С. 8–11.
22. Якубов С., Якінін Я. Технології SMART та навчальні матеріали / С.Якубов, Я. Якінін // Hi-Tech у школі. – 2011. – № 3-4. – С. 8–11.
23. Shandyrova G. A. Smart Technologies in Education: International and Kazakhstani Experience [Електронний ресурс] Режим доступу <https://zkoipk.kz/ru/2016smart1/2696-conf.html>
24. SMART Sync 2010. Новые функции – SMART Technologies. URL: <http://downloads.smarttech.com/media/sitecore/ru/support/product/smartsync/smartsync2010win/other/newfeaturessync2010win14apr10.pdf>
25. Palanivel Kuppusamy. Emerging Technologies to Smart Education [Електронний ресурс] Режим доступу https://www.researchgate.net/publication/340261450_Emerging_Technologies_to_Smart_Education

Гавриленко Тетяна Іванівна,
заступник директора, вчитель біології та хімії
Пирятинського ліцею № 6 Пирятинської міської ради
tana.45.56.havrulenko@gmail.com

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ В РОБОТІ З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ В ПИРЯТИНСЬКОМУ ЛІЦЕЇ № 6 (ПІД ЧАС ЕПІДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ)

Анотація: Стаття є дослідженням актуальних напрямків адаптивного управління в роботі з обдарованою молоддю в Пирятинському ліцеї № 6 (під час епідемії та військового стану). Наголошено, що система роботи з обдарованими учнями – один із пріоритетних напрямів роботи школи, що вимагає вдосконалення науково-методичної роботи та освітнього процесу. Детально проаналізовано досягнення учнів Пирятинського ліцею №6 у всеукраїнських олімпіадах, науково-дослідній роботі, Інтернет-олімпіадах, інтерактивних конкурсах, творчих та спортивних змаганнях.

Ключові слова: обдарована молодь, ліцей, адаптивне управління.

Abstract: The article is a study of current areas of adaptive management in working with gifted youth in Pyriatyn Lyceum № 6 (during the epidemic and martial law). It is emphasized that the system of work with gifted students is one of the priority areas of